

Sygn. akt II Cz 1277/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym

Przewodniczący: SSO Dorota Gamrat – Kubeczak

Sędziowie: SO Mariola Wojtkiewicz

SO Tomasz Szaj (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 20 sierpnia 2014 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela (...)z siedzibą w W.

przeciwko dłużnikowi E. W.

o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w elektronicznym postępowaniu upominawczym na rzecz następcy prawnego

na skutek zażalenia wierzyciela

na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 8 kwietnia 2014 r., sygn. akt IX Co 1683/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Tomasz Szaj SSO Dorota Gamrat – Kubeczak SSO Mariola Wojtkiewicz

Sygn. akt II Cz 1277/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie sygn. akt IX Co 1683/14 oddalił wniosek.

Sąd podkreślił, że przedmiotem postępowania określonego w art. 788 § 1 k.p.c. jest jedynie formalna kontrola, czy na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach można ustalić, że przejście uprawnień nastąpiło.

Wnioskodawca (...) (...), za pomocą stosownych dokumentów, winien zatem wykazać, że nabył od (...)z siedzibą w W. (a ten wcześniej od (...) S.A.(...)z siedzibą w W.) wierzytelność w stosunku do dłużnika.

Analiza dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę nie dała sądowi podstaw do niewątpliwego ustalenia, że przeszła na niego wierzytelność objęta nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy (...)– (...)VI Wydział Cywilny w dniu (...)

W ocenie Sądu Rejonowego wnioskodawca nie przedłożył kompletu załączników do wskazanych wyżej umów cesji wierzytelności. Sąd zważył, że z § 1 ust.1 umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 kwietnia 2013 roku wynika, że dane dotyczące wierzytelności i dłużników według stanu na dzień rozliczenia, tj. na dzień 16 kwietnia 2013 roku stanowią załącznik nr 1 do przedmiotowej umowy. Z pisma, które ma w założeniu wnioskodawcy stanowić załącznik do przedmiotowej umowy sprzedaży wierzytelności nie wynika, iż wierzytelności w niej wskazane zostały objęte ww. umową. Na wydruku znajduje się odrębny dopisek „wyciąg z załącznika nr 1 umowy z dnia 23 .04.2013 r.”, brak jednakże informacji, kto go sporządził i brak podpisu tej osoby. W rezultacie sąd stwierdził, że nie można uznać, by doszło do cesji wierzytelności objętej nakazem zapłaty z dnia (...)

Sąd wskazał jednocześnie, iż w przedmiotowym piśmie, a także w załączniku nr 1 do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 25 kwietnia 2013 roku wskazane są pewne kwoty. Jednakże istnieje rozbieżność między należnościami w nich wskazanymi a należnością zasądzoną tytułem wykonawczym objętym niniejszym postępowaniem klauzulowym - przedmiotowa kwota jest niższa od kwoty zasądzonej tym nakazem zapłaty. Tymczasem o tożsamości przedmiotu zbycia, w tym przypadku wierzytelności, możemy mówić w sytuacji, gdy wszystkie elementy przedmiot ten identyfikujące są takie same.

Mając na uwadze powyższe, stwierdził, iż wnioskodawca nie wykazał, aby nabył wierzytelność wynikającą z nakazu zapłaty z dnia (...)(...)w stosunku do dłużnika E. W., przedłożył bowiem niekompletne dokumenty, co nie mogło skutkować uwzględnieniem przedmiotowego wniosku.

Zażalenie na postanowienie sądu złożył wierzyciel i zaskarżając je w całości wniósł o jego zmianę poprzez uwzględnienie wniosku wierzyciela, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie do ponownego rozpoznania sądowi I instancji. Ponadto wniósł o zasądzenie na rzecz pełnomocnika kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Orzeczeniu zarzucił dokonanie sprzecznych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego przyjęcia, że nie zostały spełnione wymogi wynikające z art. 788 § 1 k.p.c. dotyczące udokumentowania następstwa prawnego dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

W uzasadnieniu wskazał, że do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności dołączył wszelkie dokumenty wymagane przez przepisy k.p.c. Umowy przelewu wierzytelności z dnia 23 kwietnia 2013 r. wraz z załącznikiem nr 1 dotyczyło poświadczenie notarialne podpisów Panów G. R. oraz M. Ż. z tego samego dnia, (...)(...)natomiast do umowy z dnia (...).r. oraz załącznika nr 1 odnosiło się poświadczenie notarialne podpisów Panów W. J., M. C. oraz M. S., a także Pani M. T. z dnia 25 kwietnia 2013 r. (...)Wierzytelność przysługująca od dłużnika została skonkretyzowana w załączniku do umowy, gdzie widniały m.in. kwota wierzytelności, dane dłużnika oraz sygn. tytułu wykonawczego na rzecz pierwotnego wierzyciela. Poświadczenie notarialne podpisów złożonych pod umową sprzedaży wierzytelności dotyczyło umowy wraz z załącznikiem, stanowiącym jej integralną część. Forma poświadczeń dokonanych przez notariusza wynika ze stosownych przepisów tj. ustawy prawo o notariacie z dnia 14 lutego 1991 r. ((...)Zgodnie z treścią art. 97 ww. ustawy każde poświadczenie powinno zawierać datę i oznaczenie miejsca jego sporządzenia, na żądanie - również godzinę dokonania czynności, oznaczenie kancelarii, podpis notariusza i jego pieczęć. Wszystkie informacje potrzebne do przyporządkowania poszczególnych poświadczeń notarialnych do określonych dokumentów wynikają wprost z treści dokumentów dołączonych do wniosku.

Odnosząc się do formy przedstawionych sądowi I instancji załączników do przedmiotowych umów cesji wskazał, że zostały one przedłożone jako wyciągi z załączników i były odpowiednio oznaczone. Pierwsza strona wyciągu z załącznika nr 1 do umowy z dnia 23 kwietnia 2013 r. została opatrzona tytułem „Załącznik nr 1 do Umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23.04.2013 r. - Zestawienie Wierzytelności na dzień rozliczenia tj. 16.04.2013”, natomiast druga, tytułem „wyciąg z załącznika nr 1 do umowy z dnia 23.04.2013 r.”. Jeśli chodzi o załącznik nr 1 do umowy z dnia 25 kwietnia 2013 r., wyciąg z tego załącznika opatrzony został tytułem „Załącznik nr 1 do Umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 25.04.2013 r. - Zestawienie Wierzytelności na dzień rozliczenia tj. 16.04.2013”. Dodał kolejno,

że jest to dokument prywatny, a więc nie ma znaczenia, czy opis wyciągu sporządzony został przy pomocy pisma drukowanego czy też odręcznie. Poświadczenie notarialne podpisów złożonych pod umową sprzedaży wierzytelności dotyczyło umowy wraz z załącznikiem, stanowiącym jej integralną część, co oznacza, że poświadczenie notarialne podpisów dołączone do wniosku odnosiło się również do załącznika, nadając mu w konsekwencji moc dokumentu prywatnego z podpisami urzędowo poświadczonymi. Na marginesie wskazał, że radca prawny z założenia jest osobą zaufania publicznego, a co za tym idzie do jego twierdzeń powinno się przykładać szczególną wagę.

Podkreślił również, że pełnomocnik wierzyciela dołączył do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności odpisy wymaganych dokumentów poświadczone za zgodność z oryginałem, który to oryginał sporządził notariusz w formie trwale połączonego kompletu dokumentów dołączonych do wniosku. Pełnomocnik sporządzając odpisy dokumentów, musi siłą rzeczy dokonać ich rozdzielenia, w celu ich skopiowania. Jedynie notariusz może połączyć dokumenty w sposób trwały. W związku z powyższym, uwzględniając realia obrotu masowego, nie jest możliwe dostarczenie do sądu trwale połączonych dokumentów, wykazujących przejście uprawnień wraz z podpisami notarialnie poświadczonymi, dlatego też sąd zobowiązany jest do analizy treści dokumentów. W razie wątpliwości sąd może wezwać pełnomocnika do uzupełnienia ew. braków formalnych wniosku lub wyjaśnienia określonych kwestii.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu w całości jako bezzasadne.

Zgodnie z art. 788 § 1 k.p.c., jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Powyższy przepis umożliwia realizację tytułu egzekucyjnego, jeżeli wymienione w nim osoby nie są wierzycielami lub dłużnikami i na ich miejsce na skutek następstwa prawnego pod tytułem ogólnym lub pod tytułem szczególnym weszły inne podmioty, przy czym możliwość nadania klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego jest uzależniona od spełnienia określonych warunków. Na gruncie przepisu art. 788 § 1 k.p.c. niezbędną przesłanką do skutecznego ubiegania się przez następcę prawnego wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności jest wykazanie przez wnioskodawcę, oprócz istnienia samego tytułu egzekucyjnego nadającego się do wykonania, także faktu przejścia praw lub obowiązków za pomocą ściśle określonych środków dowodowych w postaci oryginałów dokumentów urzędowych lub prywatnych z podpisem urzędowo poświadczonym lub też ich odpisów, poświadczonych przez osobę posiadającą upoważnienie ustawowe. Sąd orzekający w postępowaniu klauzulowym ocenia te dokumenty pod względem formalnym, tj. w zakresie dotyczącym ustalenia, czy spełniają one kryteria wymagane od dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 k.p.c. lub czy podpisy na dokumencie prywatnym zostały urzędowo poświadczone. Dokument przedkładany przez wnioskodawcę powinien umożliwiać stwierdzenie, że przejście rzeczywiście nastąpiło, przy czym decyduje każdorazowo treść konkretnego, poddawanego ocenie dokumentu. Ocena ta powinna być prowadzona przy zachowaniu reguł wykładni, a zatem uwzględniać także okoliczności powstania dokumentu i uwarunkowania, w jakich funkcjonuje podmiot, który go wystawił.

W oparciu o powyższe stwierdzić należy, iż trafnie uznał Sąd Rejonowy, że dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę nie dają podstaw do niewątpliwego ustalenia, że przeszła na niego wierzytelność objęta nakazem zapłaty w sprawie o sygn. akt (...) przy czym, w ocenie Sądu Okręgowego, za zajęciem takiego stanowiska przemawiają przede wszystkim następujące względy.

W tej sprawie wierzyciel powoływał się na umowę sprzedaży wierzytelności z dnia 23 kwietnia 2013 roku zawartą pomiędzy pierwotnym wierzycielem – (...) Spółka Akcyjna (...) w W., a także na umowę z dnia 25 kwietnia 2013 roku pomiędzy (...) w W., a wnioskodawcą. Umowy zawarte zostały w zwykłej formie pisemnej przez równorzędne podmioty prawa cywilnego, a zatem nie mogą zostać uznane za dokument urzędowy. Mogą być więc traktowane jedynie jako dokument prywatny. Takowy zaś dokument powinien zawierać urzędowe poświadczenie podpisu. Poświadczenie przez notariusza własnoręczności podpisu nie nadaje dokumentom prywatnym mocy dokumentu urzędowego. Dokument na którym podpis został poświadczony przez notariusza zachowuje swój charakter prywatny,

a jedynie tzw. „klauzula poświadczeniowa” ma charakter urzędowy (D. C., Poświadczenie własnoręczności podpisu, Wydawnictwo (...)nr (...)).

W tym miejscu odwołać należy się do przepisu art. 96 pkt 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (...)ze zm.) który stanowi, iż do kompetencji notariusza należy poświadczanie podpisów. Zgodnie z kolei z art. 88 ustawy podpisy na aktach notarialnych i poświadczonych dokumentach są składane w obecności notariusza. Jeżeli podpis na poświadczonym dokumencie był złożony nie w obecności notariusza, osoba, która podpisała, powinna uznać przed notariuszem złożony podpis za własnoręczny. Okoliczność tę notariusz zaznacza w sporządzonym dokumencie.

Zgodnie natomiast z przepisem art. 129 § 2 k.p.c. poświadczenie zgodności z oryginałem odpisu dokumentu przez notariusza lub występującego w sprawie pełnomocnika strony w osobie np. radcy prawnego, nadaje temu poświadczeniu charakter dokumentu urzędowego. Oznacza to, że poświadczony przez pełnomocnika odpis dokumentu ma charakter dokumentu urzędowego w tym znaczeniu, że potwierdza się w nim z mocą dokumentu urzędowego istnienie dokumentu „źródłowego” o treści takiej samej jak odpis. Złożenie takiego dokumentu jest zatem wystarczające dla zrealizowania funkcji przewidzianej w art. 788 § 1 k.p.c. dla dowodu z dokumentu. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia (...)r., sygn. akt: (...), podkreślając jednocześnie, że art. 129 § 2 k.p.c. znajduje odpowiednie zastosowanie również w postępowaniu klauzulowym, a to z mocy art. 13 § 2 k.p.c.

Z powyższego wynika więc, iż poświadczenie własnoręczności podpisu może odbyć się w dwojaki sposób albo przez złożenie go w obecności notariusza albo przez złożenie przed notariuszem oświadczenia, iż podpis złożony pod danym okazanym notariuszowi dokumentem został złożony przez nią – osobę składającą oświadczenie – własnoręcznie. Wnioskodawca powinien złożyć bądź oryginał takiego dokumentu wraz z oryginałem jego poświadczenia ewentualnie występujący w sprawie profesjonalny pełnomocnik bądź notariusz winien poświadczyć za zgodność z oryginałem kserokopie wymienionych powyżej dokumentów.

W sprawie niniejszej wnioskodawca przedłożył kserokopie umów przelewu poświadczone za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie radcę prawnego. Poświadczenie zgodność kopii z oryginałem przez radcę prawnego nie budzi zastrzeżeń.

Zastrzeżenia budzi natomiast notarialne poświadczenie własnoręczności podpisów. Z poświadczeń zarówno do umowy z dnia 23 jak i 25 kwietnia 2013 r. wynika, iż poświadczona została własnoręczność „podpisów na załączonym dokumencie”. Sposób zaś połączenia arkuszy dokumentu nie jest prawidłowy. Klauzula poświadczeniowa może być umieszczona na odrębnej karcie (wówczas powinna być umieszczona za dokumentem (nigdy przed), trwale z nim połączona, spojona pieczęcią i parafowana), bądź na samym dokumencie, na jego końcu (J. B.P. M.Czynności poświadczeniowe w praktyce notarialnej (...)(...))W tej sprawie nic nie wskazuje na takowe trwałe połączenie aktu poświadczenia z dokumentem, pod którym złożone zostały podpisy. Nadto, z poświadczenia wynika, iż stwierdzona została jedynie własnoręczność podpisów, nie zaś własnoręczność paraf złożonych na załącznikach do umowy. Przy braku trwałego połączenia, trudno w ogóle uznać przedłożone zestawienia za załącznik, zwłaszcza, iż na jednym z nich charakter dokumentu został dopisany pismem ręcznym. Sąd Okręgowy wskazuje, iż trudność w wykazaniu takowego trwałego połączenia w przypadku posługiwania się przez wnioskodawcę poświadczoną za zgodność z oryginałem kserokopią można przezwyciężyć choćby poprzez szczegółowe opisanie przez pełnomocnika wyglądu poświadczanego dokumentu w tym jego trwałego połączenia. Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (...)ze zm.) radca prawny ma prawo sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem w zakresie określonym odrębnymi przepisami. Poświadczenie powinno zawierać podpis radcy prawnego, datę i oznaczenie miejsca jego sporządzenia, na żądanie - również godzinę dokonania czynności. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia) radca prawny stwierdza to w poświadczeniu. Znakiem szczególnym dokumentu jest w omawianej sytuacji jego trwałe połączenie, które radca prawny może stwierdzić poświadczając za zgodność z oryginałem przedkładanej kserokopii.

Podkreślić należy, iż wierzyciel musi mieć na uwadze, że postępowanie w trybie art. 788 k.p.c. jest uproszczoną formą uzyskania klauzuli wykonalności, co następuje na podstawie przedłożonych dokumentów, mającą na celu

przyspieszenie tego postępowania. Postępowanie to ma charakter jedynie formalny, sprawa zostaje rozpoznana bez udziału dłużnika na posiedzeniu niejawnym i w związku z tym należy dochować wszelkiej staranności, aby wykazać następstwo prawne. W przeciwnym razie zachodziłoby niebezpieczeństwo dowolnego sposobu wskazywania przez wierzyciela osoby dłużnika i uzyskiwania klauzuli wykonalności bez jakiegokolwiek kontroli. Taka zaś sytuacja jest niedopuszczalna.

W tej sprawie wnioskodawca nie zdołał wykazać, by rzeczywiście doszło do przejścia na jego rzecz wierzytelności objętej wskazanym tytułem egzekucyjnym. W rezultacie nie ziszczyły się przesłanki umożliwiające nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu z uwzględnieniem przejścia uprawnień z niego wynikających.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł o oddaleniu zażalenia, stanowiąc jak w sentencji.

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)

-(...)

-(...)

3. (...)

(...)